

NÉPLAP

Egy esztendő vesz igénybe a magyar-cseh kérdés rendezése

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZAGI LAPJA

III. ÉVFOLYAM, 235. SZÁM

1946 OKTÓBER 19, SZOMBAT

AZ IGAZI FELSZABADULÁS

Felszabadulást sokszor ünnepezték már a magyar történelem folyamán. Az uralkodó rend mindenkor „felszabadulásnak” nevezte azokat a fegyvertényeket, amikor erőszakos beavatkozással sikerült biztosítani a hatalmat az új osztály számára. Felszabadításnak nevezte a történelem Budavárának a törökökötől való visszafoglalását, pedig csupán a szultán önkényét cserélte fel a magyar paraszt a Habsburgok ereszakuralmával. Felszabadítás volt az is, amikor a Jászaiengerész bevonult a fővárosba, bár a nemzetvezető fehér lova közben térdig gázolt a proletárok, parasztek véreben.

Felvetődik hát a kérdés: a felszabadulások közül melyik volt az igazi, a valódi felszabadulás? A török kiűzése az országból csak a császári zsoldosok tulkapát eredményezte. A török bors helyett eszentül Habsburg Lipót csodás „földigénylő bizottsága”, a noquisita commissio kobozta el a magyaroktól a földet és adta oda császári lakájoknak. A német felszabadítók 230 éves uralma bővelkedik a magyar nép ellen elkövetett gaztetteiben.

Vagy talán a másik, a Horthysté volt az igazi felszabadulás? Az a Horthysté, aki géppuskákkal vette körül a parlamentet és úgy kényszerítette ki megválasztását? Az a Horthysté, aki visszaállította a feudális rend meginteltetését és közben csendőrszuronnal „szabadította meg” a magyar dolgozókat a forradalom emberj haladását szolgáló vívmányaitól? Nem elcsépett dolog ma a romok keserves építése közben idézni a „boldog béke” átkos emlékeit. A Horthysté által felszabadított Magyarország ismét csak bilincset cserélt.

Csak ilyen lehet a „felszabadulás”? Mindig csak urát cserél a nép, de továbbra is megmarad rabszolgasorsban? A bátor, hitetlen kérdésre választ kap, aki kimegy a hátrába. A nagybirtokok felosztott barzadái igazi felszabadulást hirdetnek. Emlékezzünk a debreceni dolgozók május elsején megtartott nagyszerű felvonulására, nézzünk körül a most alakított népi kollégiumok még fűtetlen szobáiban, ahol munkás és paraszthadékok tanulják a latin igeragozást. Menjünk el az új építómunkások otthonába és hallgassuk meg a jövő szabad nemzedékének lelkes énekét. A valóban gondolkodó embernek minden porcikájában éreznie kell az igazi szabadság szellőjét, amely ma még lágyan simogatja a magyar dolgozók verejtékes arcát, de holnap szelvényharként fogja elsöpörni mindazt, ami útjában áll.

Debrecen felszabadításának második évfordulóján így értékeljük a nap jelentőségét. Ne feledjük, kik hozták a felszabadulást és mi kommunisták, akik a két év munkájából oroszlanrészt vállaltunk, örvizzük tovább tántoríthatatlanul a felszabadulás óta kivívott eredményeket!

A Baloldali Blokk kívánságai:

az ipari áruk 25 százalékos leszállítása, a szakszervezet jogainak törvénybe iktatása, az 5 holdon aluli gazdák mentesítése a földadó alól, az államosítás kiterjesztése, a közigazgatás és választójog reformja, a koalíció fegyelmét sértő képviselők kizárása a Nemzetgyűlésből

A Baloldali Blokk a Kiszgazda Párt sürgős válaszát várja

A Baloldali Blokk végrehajtó bizottsága a pénteki nap folyamán átnyújtotta alább közölt kívánságait a Kiszgazda Pártnak

A Független Kiszgazda Párt t. vezetőségének, Budapest.

A Baloldali Blokk pártja a koalíció válságának megoldására, a politikai feszültség levezetésére és a kormányzat zavartalan építőmunkájának biztosítására a következőket tartja elfogadhatatlannak és szükségesnek:

1. A munkásság és a dolgozó parasztság megsegítése érdekében az ipari áruk leszállítását 25 százalékkal. A kartellek árusorájának letörésére minden magánérdeket szolgáló kartell-alakulat feloszlátását. Az üzemi bizottságok jogkörének kiterjesztését és az üzemi alkotmány törvénybeli iktatását. A szakszervezetek jogainak törvénybeli iktatását. Munkázokvetítés, kollektív szerződések jogával csak a Szakszervezeti Tanáchoz tartozó szakszervezetek legyenek felruházva. A paraszt és munkás szövetkezetek, valamint a kisbirtokosok és kisiparosok hitelezését legalább olyan mértékben, mint a nagyiparét. A szövetkezeti törvényre a sürgősség kimondását és elfogadását a Nemzetgyűlésben. A parasztság olcsóbb ellátásának biztosítását műtrágyával, oltóanyaggal, védekező szerekkel, mezőgazdasági gépekkel és szerszámokkal. A vegyeszeti ipar és a mezőgazdasági gépipar nagyüzemének államosítását. A malomüzemora letörésére a malmok államosítását, a kismalmok községi ellenőrzését. A földalapha befolyó összegeknek elsősorban nem a régi birtokosok kártalanítására, hanem az újgazdák megsegítésére fordítását. Az 5 holdon aluli gazdák ideiglenes mentesítését a földadó alól. A dolgozó parasztság érdekeinek védelmére demokratikus mezőgazdasági érdekképviseletet.

2. A bankok állami ellenőrzését, mégpedig az ügyviteli folyamatainak ellenőrzését a bankokba kiküldött állami megbízottak útján.

3. A közigazgatás demokratikus reformját, a községi önkormányzatok kiépítését, hatáskörének kiszélesítését, valamint a demokratikus központi igazgatás megerősítését. A közigazgatási állások

betöltésénél a közigazgatási tanfolyamok elvégzését egyenértékűnek kell tekinteni a törvényes képesítéssel. A parasztság képviselőinek fokozottabb bevonása érdekében a közigazgatásban országsszerű közigazgatási tanfolyamok megszervezését. A közigazgatás demokratizálása eddigi eredményeinek biztosítását. A választójog reformját a demokrácia érdekeinek megfelelően, a reakciós és fasiszta elemek ideiglenes kizárását a választójogból.

4. Tankönyvek kiadásának állami monopóliumát és kötelező használatát az összes iskolákban.

5. Közös harcot a Baloldali Blokkal a reakció ellen. Tiltsa meg a Kiszgazda Párt politikai bizottsága, hogy a Kiszgazda Párt vezető funkcionáriusai és képviselői a sajtóban vagy népgyűléseken a demokrácia és annak intézményei ellen izgatassanak, nyíltan vagy burkoltnan a baráti hatalmak ellen lépjenek fel és a jobboldali ellenzékkel fogjanak össze. Azokat a képviselőket, akik sértették vagy sértik a koalíció fegyelmét, a demokráciát és intézményeit rágalmazzák, ártnak a demokratikus magyar külpolitika érdekeinek, el kell távolítani a Nemzetgyűlésből. Csak ezen az úton, a reakciós jobboldal elleni közös harcban lehet megoldani a koalíció válságát, összefogni a demokrácia minden egészséges építő erejét és megteremteni az állandó, egységes, munkaképes demokratikus kormányzat új alapjait. A Baloldali Blokk felhívja a Kiszgazda Pártnak mindazokat a demokratákat, akiknek a magyar demokrácia megszilárdulása, a magyar nép boldogulása, a demokrácia reakciós ellenségeinek szétzúzása, hazánk felemelkedése velünk közös gondja, hogy azzal a hazafias felelősségérzéssel foglalkoznak állást fenti kívánságainkhoz, amely kidolgozásuknál bennünket vezérelt. A Független Kiszgazda Párt t. vezetőségét felkérjük, hogy kívánságainkat sürgősen meg tárgyalja és átlásfoglalásáról bennünket minél előbb értesítve sziveskedjék.

A Baloldali Blokk végrehajtó bizottságának nevében

RAKOSI MÁTYÁS
VERES PÉTER

SAKASITS ÁRPÁD
KOSSA ISTVÁN

Gyöngyösi János külügyminiszter:

A magyar demokráciának köszönhetjük, ha elértünk valami eredményt

A párizsi magyar békeküldöttség csütörtök délután érkezett vissza Magyarországra. A küldöttséget Budapestre a pályaudvaron ünnepélyesen fogadták.

Nagy Ferenc miniszterelnök a kormány nevében szeretettel és hálával köszöntötte a küldöttség tagjait. Kijelentette, hogy emberfeletti munkát végeztek. Nehéz volt Magyarországot képviselni a győztes hatalmak féltőszéke előtt és ennek ellenére is

sikerült az új Magyarországot olyan meggyőzően állítani a törvénytevő hatalmak elé, hogy a leg súlyosabb csapás is elviselhető volt.

Bár a párizsi döntések sok nehézséget tartogatnak még a magyar nép számára, a delegáció hősi küzdelme nélkül a döntések elviselhetőnek lettek volna. A magyar nép nem a demokratikus külpolitikában fogja keresni a nehézségek okait, hanem fel fogja ismerni a párizsi döntésekben a két háború közötti rendszer bü-

neinek következményeit. Kemény szívvel fogadtuk a párizsi döntéseket, de el vagyunk tőle, hogy nem engedjük úrrá lenni a csüggedést, a reménytelenséget, hanem

kemény és céltudatos munkával, nemzeti összefogással fogjuk leküzdeni a ránk zúdult nehézségeket.

Ezzel fogjuk meggyőzni a lökrevesztéseinkről azokat is, akik a párizsi konferencián még félreismertek bennünket.

Gyöngyösi János külügyminiszter megköszönte a miniszterelnök elismerő szavait. Kijelentette, hogy a magyar delegáció minden tagja tudásának, szorgalmának legjavát adta a küzdelemben. A feladat nagyon nehéz volt, sok előítéllettel, sokszor rosszakarattal és

olyan vádakkal is kellett megküzdeni, amelyeket a régi antidemokratikus Magyarország volt maga után.

Eznek visszaverése nem volt

más fegyver és lehetőség, mint rámutatni az új demokratikus Magyarországunkra már eddig elért nagy eredményekre. A politikai kérdések homlokterében annak a 3 millió magyarnak a sorsa állott, akiket végzetük más hatalmak területére szőlített. Ebben a tekintetben elértünk egy pozitív jellegű eredményt: Jugoszláviával rendeztük a kisebbségi kérdéseket és egy negatív jellegűt, azt, hogy sikerült a 200.000 szlovákiai magyar kitelepítését elhárítani. A gazdasági határozaok nagyon súlyosak, de

reméljük, hogy a külügyminiszterek tanácsában még megtaláljuk a lehetőséget arra, hogy kötelezettségeinket teherbíró képességeinkkel összhangba hozzák.

Kifejezte azt a reményt a külügyminiszter, hogy a magyar demokrácia belső ügyeinek rendezésénél is megtalálja azt a példás összhangot és együttműködést, amelyet a bekezdégek tagjai mindenkor kifejtettek.

November 4-én ül össze a külügyminiszterek értekezlete

Byrnes hivatalosan megerősítette, hogy a külügyminiszterek értekezlete november 4-én ül össze New Yorkban.

Amerika elhatározása csalódást keltett cseh körökben

Az a bejelentés, hogy Amerika megszakította a tárgyalást a Csehszlovákia által kért 50 millió dollár ügyében, prágai politikai körökben élesen izgalmat keltett. A sajtó nem közölte a hírt, de politikai körökben nem titkolják, hogy az amerikai elhatározás csalódást keltett. Attól tartanak, hogy Amerika magatartása következtében nehézségek merülnek fel a gazdasági talpraállítás programjának pénzügyi fedezése körül. Tudvalevő, hogy Csehszlovákia az 50 millió dolláron felül még 350 millió dollár kölcsönt kért a Nemzetközi Banktól. Amerika vezetője következtében, úgy látszik, erre a kölcsönre Prága többé nem számíthat.

Egy esztendő vesz igénybe a magyar-cseh kérdés rendezése

A hazatérkezett Gyöngyösi János külügyminiszter az újságíróknak arra a kérdésre, hogy mennyire látja a magyar-csehszlovák helyzetet, különös tekintettel a kitélepítés kérdésére, a következőket mondotta: — Ami a csehekkel kapcsolatban, főleg maradt kérdéseket illeti, előreláthatólag már decemberben összejárnak a magyar és a csehszlovák kormány kiküldöttjei a kisebbségi probléma tárgyalására.

Adig azért nincs erre mód, mert a csehszlovák kormány kiküldöttjei Newyorkban az UNO közgyűlésén vesznek részt. — A békekonferencia határozata elég hosszú időt hagyott a tárgyalásokra, mert hiszen csak a béke életbe lépése után hat hónapra jogosította fel a cseheket, hogy ha a megegyezés eddig nem sikerül, újból kérelemmel fordulhassunk a külügyminiszterek nagáncához. Ez legkevesebb egy esztendő lesz.

Hisszük, hogy ez alatt az idő alatt a csehszlovák is változtatnak eddigi merev álláspontjukon és elállnak az egyoldalt, erőszakos kitelepítésről, amely gondolat a konferencia nagy többségének elzárására talált.

Magyar-csehszlovák tanácskozás a lakosságcsereéről

Mint az MTI jelenti, a magyar külügyminiszter kormánybiztosságon fontos magyar-csehszlovák tanácskozás volt a lakosságcsere egyes részletek kérdésének gyakorlati megoldása tárgyában. Megtárgyalák az egyezmény végrehajtásának meggyorsítási lehetőségeit, és a szívélyes hangú tanácskozás után remény van arra, hogy az egyezmény végrehajtásával rendezik a két állam vitás kérdéseit és emberi bánásmódot biztosítanak a szlovákiai magyarság számára.

Magánjelentés szerint viszont a losonci járási Nemzeti Bizottság 30 losonci magyar nemzetiségű családot fejszított, hogy 48 óra belül hagyja el lakását és vidéki községekben kényszerlakóhelyet jelölt ki részükre.

Együttműködik az olasz kommunista és szocialista párt

Rómában ma reggel hivatalosan közölték, hogy Nenni miniszterelnökkel, az olasz szocialista párt főtitkára vette át a külügyminiszteri tárcát De Gasperi miniszterelnöktől. Egy másik római hír közli, hogy az olasz szocialista és kommunista pártok közös végrehajtóbizottsági ülésen megállapodtak: a két munkáspárt közös akcióprogramot dolgozott ki és szorosan együttműködik a bepolitikában.

Egy évre ítélték egy Hunyadi-páncélgránátost

Ulvecky József berettyóújfalui lakos hivatásos honvéd főhadnagy 1944. év novemberében a dunánál Zalatár községben önként jelentkezett az SS Hunyadi páncélgránátos hadosztályba. A vádlott azzal védekezett, hogy nyomdán akarta elkerülni harcbavételét. Az átírási védekezést a népbíróság nem fogadta el. Ulvecky egyévi börtönrre és politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére ítélt. A népjárási bíróság felmentette Tapolcai Pál 42 éves honvéd segédtisztviselőt, debreceni lakost az ellene emelt háborús büntető vádjáról. A vádirat szerint Tapolcai tavaly márciusban Rajka községben önként jelentkezett a Hunyadi páncélgránátos hadosztályba. Tapolcai ezt tagadta s kényszerre hivatkozott. Mivel megfelelő módon nem nyert bizonyítást, hogy saját jószándóból, vagy felsőbb parancsra lépett-e be a Hunyadi páncél hadosztályba, a vád a föl felmenteték.

A népjárási bíróság fellebbezése folytán az ügy felkerül a NOT-hoz.

FELFÜGGESZTETTÉK A GYILKOS KISGAZDAPARTI KÉPVISELŐ PÁRTTAGSÁGÁT

A Kisgazda Párt politikai bizottsága Vértessy Károly nemzetgyűlési képviselő párttagságát ügyének kivizsgálásáig felfüggesztette. (Nemrégiben derült ki Vértessy Károly kisgazdapárti képviselő múltja: kznésgegyilkos volt az ellenforradalmi időkben. A baloldal ezért megnyugtással venni tudomásul párttagságának felfüggesztését. Reméljük, hogy mentelmi joga sem fogja megvédeni az igazságszolgáltatástól.)

TANFOLYAMHALLGATÓK MŰSOROS ESTJE AZ IGAZSÁGÜGYI ALKALMAZOTT SZAKSZERVEZETÉBEN

Az igazságügyi segédhivatali tanfolyam hallgatói álta szombatra tervezett műsoros est érdekessé színesítést ígér azoknak, akik a változatos műsort meghallgatják. A tanfolyamon és a vizsgákon közel száz hallgató vesz részt, akik nemcsak a debreceni tábla területéről, hanem az ország távolabbi részeiből sereglettek össze, hogy az előhaladáshoz szükséges szakképzést megszerezzék. A tanfolyam kezdete az igazságügyi alkalmazottak debreceni szakszervezete műsoros estét rendezett tisztelőikre s a tanfolyamhallgatók elkötelezettségére. A műsoros estet a Kereskedő Irszai dísztermében rendezik meg.

SZÍNHÁZ

A CSOKONAI-SZÍNHÁZ MŰSORA: Szombat délután: Aranyember. — Hétfő este: Diadalmas asszony. — Péntek este: Diadalmos asszony. — IRÓDALMI KAMARASZÍNHÁZ: Szombat: Várashégedű — Fortunio dalja.

A VASUTAS HANGVERSENY-ZENEKAR KONCERTJE DEBRECENBEN

Október 20-án este fél 8 órakor az Arany Bikában ritka esemény lesz Debrecen város zenekedvelő közönsége részére a budapesti Vasutas Hangversenyzenekar vendégjátéka. A 70 tagú hatalmas zenekar kitűnő teljesítménye világhírű koncertjeiben is megállja a helyét. A zenekar Szőke Tibor, az Operaház karnagyja vezényli és Megyesi Pál, az Operaház tenoristája énekel.

Be kell takarítani a napraforgót és kukoricát

A földművelésügyi miniszter rendelkezése az általa megművelt szántóterületek legalább felét felszántani. Az ország nagy részében a szántóterületek egálább 40 százalékat, másik részében legalább 30 százalékát kell őszi gabonaműveléssel bevetni. Hajdú megrében 30 százalék.

és a gabonát szétfordították. A rendőrség kiszállt a helyszínre és megindította a nyomozást.

Feltörték a haidudorogi gabonaraktárt

Balogh István, Hajdú vármegye főispánja telefonértesítésben közölte a vármegyei rendőrséggel, hogy csütörtökön este Hajdudorogon feltörték a vetőmag céljára zárolt készletek rektárhelyiségét.

Orvosolják az erdélyi magyarság legnagyobb sérelmét

Groza miniszterelnök Szatmárnémetiben a demokratikus pártok tömbjének ünnepén hosszasan méltatta a román-magyar barátságot. — írja az „Universul” október 18-i száma.

A király szentesítette az ingatlanvisszaperlési 645. rendelkezésvény módosításáról szóló jogszabályokat. Ezzel orvosolják az erdélyi magyarság egyik legnagyobb sérelmét.

Vasárnap avatják a geszti hidat

A geszti Hernád-híd a fasiszta rombolók teljesen tönkretették, úgy hogy a híd újra kellett építeni. Ezt a munkát a miskolci államépítészeti hivatal végezte. A vaszerkezeti részeket az államépítészeti hivatal sajtó műhelyében készíttette el. A 65 m. nyílású vaszerkezeti híd Gerő Ernő közlekedésügyi miniszter elvárt vasárnap adja át a forgalomnak.

Az utcabizalmiak ellenőrzik a közmunkavállalás befizetését

Pénteken délelőtt érkekezlet volt a közmunkahivatal helyiségében a hiányosan történő közmunkavállalás-befizetések miatt. Hosszas tanácskozás után véleményező bizottságot választottak Nagy Sándor elvtárs, az Ipartestület elnökének vezetésével. A bizottságban a politikai pártok, a szakszervezet, az utcabizalmiak és mások képviselői vannak, akik főleg a szabadfoglalkozásuk eddig eltekelt jövedelmét fogják kiküldetni és a nemfizetők megbüntetését javasolni a hatóságoknak.

Igy talán megoldódik az a tartályatlan helyzet, hogy ma a szegények fizetnek, míg a nagyjövők jómódúak kihúzzák magukat. Egyben kimondták az értekezlet, hogy az utcabizalmiaknak, akik napi munkájukon túl is dolgoznak, amikor az utca ügyeivel foglalkoznak, közmunkavállalásról nem kell fizetniük, viszont joguk van, kellő hatósági felhatalmazás alapján ellenőrizni körzetükben a befizetéseket. Így tehát hatóság közegek kell tekinteni őket.

Megállapodott a debreceni munkapiac

A Szakszervezeti Munkaközvetítő most terjesztette föl jelentését a budapesti központnak. Ebben megemlíti, hogy előfordulnak szörványosan olyan esetek is, hogy a kispárosok a rendelkezést nem ismerve, nem fizetik ki a kollektív szerződés szerinti munkabérekét. A nagyobb vállalkozóknál már gyakrabban fordult elő, hogy tudatosan fizettek kevesebbet, ilyen esetben a fejelentést megtették és az illetőket súlyosan megbüntették. A munkapiac megállapodottnak tekintendő, miután az elbocsátások befejeződtek. A Dohánygyár 185 új munkást alkalmazott, míg a Helyi vasút 50-et. A munkanélküliség elég nagy, ennek levezetésére tárgyalások folynak.

elő, hogy tudatosan fizettek kevesebbet, ilyen esetben a fejelentést megtették és az illetőket súlyosan megbüntették. A munkapiac megállapodottnak tekintendő, miután az elbocsátások befejeződtek. A Dohánygyár 185 új munkást alkalmazott, míg a Helyi vasút 50-et. A munkanélküliség elég nagy, ennek levezetésére tárgyalások folynak.

Kétféle mérték van a gyanasított fasiszták és haloldali tanúk számára?

Pinczés Ferenc hajdúszoboszlói gépturajdonos és olajgránátos háborús bűncselekménye vádlója a népjárási bíróság. A vád szerint Pinczés a felszabadulás után, amikor a tanfolyam sörjez társaság csapatai voltak beállásolva, fagyás közben azt mondta a körülötte lévőknek: „Néztek emberek, itt ügyis megváltozik minden, visszajön a kakastolás esendőrültség is, csak ezek a muszáj menjenek ki egyszer.” A német megszállás alatt a vád szerint szívesen adott szálalást német katonáknak, a magyarokat azonban erőszakkal kellett beállásolni. Az első tárgyalás augusztus közepén lett volna. Pinczés ekkor orvosi bizonyítványt küldött magához. A vád tanúinak állítása szerint semmi baja sem volt és ezt jelentették is a népbíróságnak. A népbíróság elhatározta, hogy kivizsgálja a dolgot. Ennek ellenére sem történt semmi s az október 18-ra kitűzött újabb tárgyalásra megint orvosi bizonyítványt küldött, noha semmi baja.

Erdékes, hogy ugyanakkor, mikor a gyanasított már másodszer szabotálja el a tárgyalást, semmi intézkedés nem történt az ügy felfüggesztésére, vagy a vádlott előzetes letartóztatására. A vád két koronatanúja — akik székere jöttek be Hajdúszoboszlóról — néhány percet késtett s a bíróság már arra készült, hogy elővezetését szablon ki rájuk. Helyes, ha a tanúktól megkövetelik a megjelenést, de az ilyen nem sokkal inkább helyen való volna-e az előzetes letartóztatás gyanasítottaknál? Mikor az egyik tanú — a szoboszlói földigénylő bizottság elnöke — megpendítette ezt a kérdést, Tomcsa tanácselnök gorombán ráamadt s majd hogy ki nem dobt. Kétféle mérték van gyanasított fasiszták és haloldali tanúk számára?

Rádió, villanyszerelés,
javítás gyorsan és pontosan
VAJDA
Hatvan-u. 2.

CUKOR
előjegyzés
1 kg 11.40 Ft
fehér kristály **Monoky Mándor Cég**

BUTORT
részletre is ad
BENEDEK
Piac-u. 71., udvarban

AUTOBUSZJÁRAT BÉKÉCSABA-DEBRECEN ÉS MISKOLC-DEBRECEN KÖZÖTT

A MÁVAUT október 21-én, hétfőn új autóbusszjáratot indít Békécsaba-Debrecen és Miskolc-Debrecen között. A járatok vasárnap kivételével minden nap közlekednek. Bővebb felvilágosítást a MÁVAUT és Ibusz menetjegyirodák nyújtanak.

AZ ÜZEMI BIZOTTSÁGOK FELÜLVIZSGÁLATA

A szakszervezetek megyei újkársága sorra ellenőrzik a debreceni üzemi bizottságokat. A 72 ÜB ellenőrzése előreláthatólag két hétig fog tartani.

ÖTVENÖTEZER MUNKÁS SZTRÁJKOL NEWYORKBAN

A newyorki munkaügyi hivatal becslése szerint 55 ezernél több munkás és alka mazott sztrájkol Newyorkban. A sztrájkok közül leg súlyosabban érinti a város gazdasági életét a gépkocsivezetők és a kereskedelmi tengerészek már több hete tartó sztrájkja. A newyorki sztrájk következtében a newyorki kikötőben 347 hajó vesztegel. A newyorki pályaudvaron 16 ezer vasúti kocsi vár kirakodásra. Az elszállításra váró áruk értékét 200 millió dollárra becsülik.

MaDISZ

Tánverseny a MaDISZ-ban. Szombaton délután 5 órai kezdéssel a MaDISZ-ban nagyszabású tánverseny lesz. Akik a tánversenyen részt akarnak venni, jelentkezzenek a MaDISZ vezetőségénél. A tánversenyre vezetési díj nincs. Minden táncoló pár számára kap. A nyertesek oklevelét a tanfolyam is részesülnek. A MaDISZ-tanfolyamra még be lehet jelentkezni. A tanfolyam iránt igen nagy az érdeklődés. Az órák kedden és pénteken délután 6-8 óráig lesznek. Beiratkozni a MaDISZ-vezetőséghez, hetente délutáni órákban a Bika MaDISZ-helyiségében. A tandíj hetenként 3 forint.

Adózás, könyvelés:
könyvelési szakiroda.
Vörösmarty-u. 24. Tel.: 117

Megindult a légi postaforgalom Budapest-Debrecen között!
Valódi légi posta levélpapír (10/10)
eredeti gyári áron
Székely Andor
papírkereskedelmi és bizományi üzletében
Rákosi Jenő (Ságyvári E.)-u. 4.
Eladás csak viszonzólapokkal!

A Komm — hang

A moszkvai rádió Kommunista Párt szavaival számolva azt mondó párt a magyar demokráciában az élen jár s b magyarság nép életében megoldásért. A szemben is éber s érdekeket felelt; min sikeresen a reakció

R a gaz

A gazdasági rendőrség csoportja csütörtökön a razziait tartotta, az átmenő járművek joglárók poggyászát szűrés során több nagyobb mennyiségű lisztet és mályogot

Elítél

Tegnap számonkérték azt a fasisztát, amely 12 nyíregyházi. Az ügyben tegnap rült sor fidelezhozata. A népbíróság az alapján a fennálló jogszabályok miatt a vádlót a ki bűnösnek ítélt, harmad- és ötödik fellebbezését elutasította. A negyedik fellebbezését a bíróság nem fogadta el. A vádlót 15 napi börtönrre és politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére ítélt. A vádlót 15 napi börtönrre és politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére ítélt.

Tök és

A pénteki nap a tökökkel zajlott le. A tökök elszállítását a városi hatóságok felügyelete alatt végezték. A tökök elszállítását a városi hatóságok felügyelete alatt végezték.

Szószeke

Gábor András formátus elkészítette a fasiszták azt mondta, hogy fogható ember indorozok ellen, meggyőznek, itt kommunista és urakat fel. Antiszemita beadványok, hogy 1941-től a magyar megjelent hajdúszoboszlói lakosok, mert zsidó menni vásárolni. A

A Kommunista Párt az élen jár — hangoztatta a moszkvai rádió

A moszkvai rádió a Magyar Kommunista Párt szerepléséről beszámolva azt mondotta, hogy a párt a magyar demokrácia sorában az élen jár s bátran küzd a magyar nép életbevágó kérdéseinek megoldásáért. A reakcióval szemben is éberen örvénylik a nép érdekeit felelt; minden erejével kikaszál a reakciókísérletek el-

len, amelyek a parasztság és munkásság egységének megbontására, a demokrácia koalíciójának felbontására irányultak. Hangsúlyozta a moszkvai rádió, hogy az igaz demokratikus erők koalíciója az alapja a magyar nép nemzeti egységének és egyben biztos záloga a reakció végleges megsemmisítésének.

Razziát tartott a gazdasági rendőrség

A gazdasági rendőrség debreceni csoportja csütörtökön országos razziát tartott. Végigkísítették az átmenő járműveket, sőt a gyalogjárók poggyászát is. Az ellenőrzés során több járművön nagyobb mennyiségű nyersbőr és lisztállományokat találtak, amit

azonnal lefoglaltak. A gazdasági rendőrség ugyanakkor végigjárta a debreceni cipőüzleteket és az árakat ellenőrizte. Az ellenőrzés során több helyen visszaélést állapítottak meg és ezek ellen a kereskedők ellen az eljárást azonnal megindították.

Elitették a nyiregyházi fasiszta diákokat

Tegnap számunkban ismertettük azt a fasiszta szervezkedést, amely 12 nyiregyházi diáktól indult ki.

Az ügyben tegnap késő este került sor ítélelhozatalra.

A Népbíróság az 1921. III. fejeletében a fennálló államrend felbontása miatt vétségben mondotta ki bűnösnek az első, második, harmadik és negyedik vádlottat s ezért őket háromhavi fogságra, illetve a harmadrendű vádlottat 15 napi fogsázbüntetésre ítélte. A negyedik vádlott a büntelékenny elkövetése időpontjában 15 éven aluli lévén, büntetését egyévi próbaidőre fel-

üggesztették. Az első négy vádlottat teljes mértékben ítélték el; a szervezkedés kezdeményezését a népbíróság teljes egészében a jelenleg ismeretlen helyen tartózkodó Szokol Béla terhére róta, aki ellen azonnal kiadták a vádiratot. A többi vádlottakat a népbíróság a bizonyíték elégtelensége miatt felmentette. A vádlottak háromhónapi őrizetben eltöltött idejét a népbíróság a büntetésbe nem számítja be.

A népbüvész súlyosbításért folyamodott s így a nyiregyházi fasiszta diákok ügye a NOT elé került.

Tök és káposzta ucallódik a piacon

A pénteki nap a piacon eseményekkel zajlott le. Szinte az egész vidégpiacon uralkodott a nagy mennyiségben felhozott fejeskáposzta, amelyet 60-65 fillérért árulnak. A káposzta is bőségesen volt, de meggyesze már fonnyadt, fagyott, az ára viszont emel. Ellenére 1 forint 20 fillér. Répából különösen nagy példányok voltak az asztalokon, egy és másfél literes egy darab, az áruk 70 fillérre van kúva kg-ként. A céklát 60 fillérre tartják.

Az eljött nap a piacon eseményekkel zajlott le. Szinte az egész vidégpiacon uralkodott a nagy mennyiségben felhozott fejeskáposzta, amelyet 60-65 fillérért árulnak.

Az eljött nap a piacon eseményekkel zajlott le. Szinte az egész vidégpiacon uralkodott a nagy mennyiségben felhozott fejeskáposzta, amelyet 60-65 fillérért árulnak. A káposzta is bőségesen volt, de meggyesze már fonnyadt, fagyott, az ára viszont emel. Ellenére 1 forint 20 fillér. Répából különösen nagy példányok voltak az asztalokon, egy és másfél literes egy darab, az áruk 70 fillérre van kúva kg-ként. A céklát 60 fillérre tartják. Ezzel szemben burgonya még taláható a piacon. Ahol van, ott is hosszú sorokban állnak a háziasszonyok, hogy egy-egy kilót hazavihessenek. Panaszok szerint sokan már a városon kívüli országúti részen kocsiról veszik meg a behozott burgonyát, természetesen a megengedettnél jóval magasabb áron.

A gyümölcs piacon alma mindenféle minőségben és bőségben kapható; sajnos, a jöminőségének az ár nem a szegény emberek zsebére van méretezve. Dió is bőségesen kerül a debreceni piacra. A kérés ősz azonban leginkább a sültök őrési forgalma jellemző, ami a kora reggeli bédigben majd minden vásárlóra nagy hatással van. Vannak, akik kosárba teszik, de igen sokan már az úton megesszik. Viszont a háziasszonyok inkább nyersen vásárolják meg, bár ez a mai drága fafrak mellett nem jelent nagy takarékoságot.

Szószerkről uszított a pap — a népbíróság elé kerül

Gábor András hajdúszováti református lelkész 1948-ban és 1944-ben a fasiszták mellett uszított s azt mondta, hogy minden fegyverfogható ember induljon harcba az oroszok ellen, mert ha az oroszok győznek, itt kommunista világ lesz és az urakat fel fogják akasztani. Antiszemita beállítottságát bizonyítja, hogy 1941-42-ben a zsidó-őrretek megjelenése idején több hajdúszováti lakost megszólított azért, mert zsidó üzethe akartak menni vásárolni. A presbitérium elé

indítványt terjesztett, amelyben arról volt szó, hogy az izraelita temetőt egyesítse a református temetővel. Hogy ez mennél tökéletesebben történhessen meg, indítványozta, hogy a zsidó temetőből szórják ki a halottak csontjait.

Gábor András különben állítólag már az 1919-es ellenforradalom idején is kimondott jobboldali magatartást tanúsított s talán több kommunista kivégzésében is része volt. Hamarosan népbíróság elé kerül.

HA rossz a vízvezeték
rossz a gázvezeték
fürdőkályhája elromlott
HIVASSA
WEINBERGER-t
SIMONFFY-UTCA 7. SZ.

Irodabútorok,
kétszemélyes reklámok
nagy választékban
Szántó, Piac-utca. 81.

A felszabadulás ünnepségeinek szombati programja

Szombaton este 7 órakor zenés takaródó lesz, este pedig a Csokonai-színházban előadásra kerül a "Diadalmas asszony" című Csajkovszky-operett bemutatása előtt a pogármester elvtárs megemlékezik a nap jelentőségéről.

Újabb árdragítás

Szabó Sándor Péterfia-utcai hentes és mészáros ellen az ügyészség vádiratot bocsátott ki árdragító visszaélés büntelése miatt. Szabó Sándornak határozatlan baleszerencséje volt, mert detektívek mentek be hozzá vásárolni s 5 gyanútlannul 14 forintért adta a zsír kilóját.

Még szerelemből sem tanácsos az internálótáborból szüktetni

Sebők Pálné vöröskeresztes ápolónő a nyáron tért vissza Németországból s Debrecenben átutazva, itt megismerkedett Balogh Andrásval, aki a debreceni internálótáborban volt a foglya. Az ismeretségből szerelmessé lett s Balogh Sebők Pálné segítségével megszökött a táborból. A fiatakok a szülőknél nyaralnak, azonban nem sokáig élvezhetik a mézesbeteget, mert a rendőrség felfedezte hollétüket s Baloghot elfofozták.

Fogyolyrejtegetés miatt Sebők Pálné ellen is megindították az eljárást. Ugyancsak nála a házkutatás során fegyvert találtak s most emiatt is folyik az eljárás.

Kenyérfejradagjuk felemelését kérik az Augustus-szanasatórium betegei

Többtagú küldöttség jelent meg az Augustus-szanasatórium betegeinek képviselőiben a polgármester elvtársnál. A küldöttség tagjai — akik a szanasatórium betegek közül kerültek ki — azzal a kéréssel fordultak a polgármesterhez, hogy járjon közben a szanasatórium betegek 25 dekás kenyérfejradagjának 45 dekára való felemelése érdekében. A polgármester a kérést a legnagyobb jóindulattal megáldva vette s megígérte, hogy legközelebbi budapesti útja alkalmával el fog járni az ügyben. Minden remény megvan rá, hogy a szanasatórium betegeknek ez a jogos kívánása teljesüljön az szeptember 15. dekás kenyérfejradag fogja az újabb sokat javult szanasatóriumi kósztot még kifogástalanabbá tenni.

Megettek a disznók egy 6 hónapos kisgyermeket

Szörnyű szerencsétlenség színe helye volt csütörtökön az egyik pallagi tanya. Kéri Magduska 6 hónapos kisleányt a szülei kitéték a napra. Közben az udvaron a disznók kiszabadultak az ólból és éhesen kóborolni kezdtek. Kóborlás közben ráakadtak a kisleányra és az éhes állatok molón nekiesetek. Összeharapdálták a szerencsétlen gyermeket és az elősíelő hozzátartozók már csak összerágott állapotban tudták kimenteni a disznók fogai közül. Azonnal beszállították a klinikára, azonban a gyermek már nem lehetett segíteni, sérülésébe belehalt.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy szombat este **disznótoros vacsorával** egybeköve nyíltom meg a régi hírneves **Rózsabokor vendéglőmet** melyre szeretettel meghívom a nagyérdemű közönséget és ismerőscimet. Tisztelettel **Harsányi Endre** vendéglősmester, az Arany Bika volt főpincére Cigányzene.

Elkészült a vádirat a miskolci lincselők ügyében

A budapesti népbüvészészen elkészítették a vádiratot a miskolci lincselők bűnygyében. A vádirat kötegnei terjedelmű 4 fejezete felsorolja a vádlottak bűncselekményeit és arra a megállapításra jut, hogy a július utolsó és augusztus első napjaiban lezajlott események szereplőivel szemben gyilkosság és egyéb bűncselekmények miatt kéri a felelősségrevonást. A vádirat megemléki, hogy a tömeg-

megmozdulásnak nem volt antiszemita jellege és ha egyesek ilyen jelzavakat hangoztattak is, ezekről kiderült, hogy nyilasok, vagy volksbundisták voltak. Megállapítja a vádirat, hogy a cselekmény politikai jellege el nem vitatható, ezért a népbíróságot jelölti ki az ügy elbírálására. A bíráper tárgyalására valószínűleg a jövő hó végén kerül sor.

ÜZENNEK A HADIFOGLYOK

A csütörtök este érkezett hadifogollyszerelevényen több debreceni és Debrecen-környéki hadifogoly jött. Debrecenbe érkezett Palány Lajos fhdgy. Bethlen-utca 22. Csap Levente Vince fhdgy. Péterfia-utca 19. Jakabfi Ernő szkv. Györfi Imre honv. Barcaság-utca 35. Juhász Zsigmond tiz. Molnár István őrv. Haláp 150. Vincze Imre tiz. Nagyhegyes, Juhos István honv. Grósz József Hajó-utca 16. Kun József Hajdúböszörmény. Kulzugi József őrm. Hajdúböszörmény. Csóka István Biharnagybajom, Ecsedi Ferenc Balmazújváros, Bánák XII. utca 6., Csoma Antal Nádudvar, Kapos Lajos Hajdúszovát, Kiss Lajos Hajdúhadház, Etslinger Ferenc Nádudvar, Berger Mihály földműves Nádudvar, Cs. Nagy Tibor Balmazújváros, Palzer András Hajdúszoboszló, Umenhoffer András Nádudvar, Boros József Nádudvar, Juhász M. Balmazújváros, Hartmann Im-

re Balmazújváros, Pinczés Ferenc Balmazújváros, Palzer Ferenc Hajdúszoboszló, Kerekes Gergely Balmazújváros, Kerekes Rudolf Balmazújváros, Nagy Máté József fhdgy. Hajdúhadház, Nyujtó Miklós Balmazújváros, Adám Gyula fhdgy. Hajdúszoboszló, Ócska Erzsébet és Szabó Zsuzsanna Balmazújváros.

A következő hadifoglyok üzennek Debrecenbe és a környékre: Bod Ferenc őrv. Hadházi-utca 36. Hajdú László fhdgy. Hadházi-utca 24. Kulcsár Imre szkv., Jenei György fhdgy., Szily Tibor főorvos, dr. Barabás Béla zls. Domb-utca 13. Lánai János fhdgy., Veizár Mihály fhdgy. Margittára, Hadházi Ákos fhdgy. Hajdúhadházra, Veres Gyula zls. Komádiiba, Bakk János honv. Balmazújvárosra, Görög Imre honv. Balmazújvárosra, Csorvás István zls. Hajdúnánásra.

Szerdán lesz a hetipiac Debrecenben

A piaci és vásári árusok eddig rendezetlen ügyeit tisztázására értekezletet hívtak össze péntek délután a városi tanácsban. A kérésel fordultak a polgármesterhez, hogy járjon közben a szanasatórium betegek 25 dekás kenyérfejradagjának 45 dekára való felemelése érdekében. A polgármester a kérést a legnagyobb jóindulattal megáldva vette s megígérte, hogy legközelebbi budapesti útja alkalmával el fog járni az ügyben.

hogy hivatalosan nem változtatják meg, azonban hallgatlagosan adomással veszik a szerdai vásári napokat, viszont szigorúan ellenőrizni fogják, hogy azon csak iparigazolvánnyal ellátott árusok vehessenek részt. Aki eddig a háborús következmények miatt ezt nem szereztte be az a hatóságokhoz nyújtja be a kérelmét. Kérték még, hogy az iparosok is a vásár területén rakhassák ki árujukat és ne külön hatvan-utcán.

Az iparosok azt kérték, hogy az eddigi keddi napok helyett szerdán tartassák meg a kirakodó vásárt.

A kirakodó vásár helyének a tüzrakantya területét kérték kijelölni és amíg erre lehetőség nincs, az előtte lévő sávot. A házasok kérését is sikerült megnyugtatóan elintézni, a gazdasági rendőrség pedig ellenőrizni fogja, hogy itten se élelmiszert, se ital ne áruljanak.

Molnár István táncművész a Bartók-kollégiumban

Az igazgatóság meghívására Molnár István, az országoshírű táncművész látogatást tett a Bartók Béla népi kollégiumban s rendkívül érdekes előadást tartott a magyar népi táncok eredetéről, fejlődéséről s övszázados kitalálásáról.

Mozielőadás alatt felvágta az ereit

Csütörtök este az Apolló-mozil előadása után egy eszméletlen fiatal leányt találtak a padok között. Megállapították, hogy a fiatal leány az előadás alatt borotvával felvágta ereit és a vérvesztés következtében elájult. Azonnal kiszállították a klinikára. A rendőrség megállapította, hogy a leány neve Szathmári Ilona, 19 éves nádudvari lakos, aki jelenleg fogalkozás és lakás nélkül tartózkodott Debrecenben.

Különösen figyelemreméltó volt előadásának az a része, amelyben a népi tánc kivéséséről beszélt s arról a hatalmas veszélyről, amely a fa u népi kultúráját az új, magyartalan kultúrzzellem vidéki térhódításával fenyegeti. Molnár István felhívását: ment-sük meg népi kultúránkat, táncainkat, zenénket, a kollégium diákjai lelkesedése tetteik magukévá. Az előadást magasszínvonalú váa követte.

HÓRA ÉKSZER, ORA
szaküzlet és műhely
Városháza **PINC-U. 20.**

Csokonai-színház

Oktober 19-én, szombaton 7 órakor
Diadalmas asszony
Premierbérlet 9.

Kamaraszínház

Oktober 19-én, szombaton 7 órakor
A varázshegedű
Operett 1 felv.
Fortunio dala
Vigopora 1 felv.

